

VRIJ GELD OF STAATSGELD ?

In het economische beleid leidt de vrije keuze van velen tot betere resultaten voor de gemeenschap dan de keuze van een enkeling ("velen weten meer dan één"). De resultaten van de planeconomie hebben dit ons inziens voldoende aangetoond. Echte vrije concurrentie daarentegen disciplineert, selecteert en pacificeert. Elke hedendaagse mens heeft dus best altijd keuzevrijheid voor het goed van de gemeenschap. Zo kan ieder zich specialiseren in taken die aansluiten bij zijn interesse, vaardigheden en talenten. Diegenen die het moeilijk hebben met de vrijheid kunnen dan ook bijvoorbeeld kiezen om voor het grootste stuk instructies van leidinggevendenden op te volgen.

Elke afwijking van de prijzen, lonen en rentetarieven die op de ongehinderde markt van vrije concurrentie zouden gelden, moet leiden tot verstoringen van het economische "evenwicht" dat zorgt voor maximale welvaart. Ook verstoring, veroorzaakt door pogingen om de rente kunstmatig te verlagen, verzwakt de economie, drijft ze verder weg van het optimale evenwicht en is een belangrijke oorzaak van de crisis.

De uiteindelijke oorzaak, dus van het golf na golf van economische ups en downs, is ideologisch van aard.

De cycli zullen niet verdwijnen zolang mensen denken dat de rentevoet kan worden verlaagd, niet door de accumulatie van kapitaal, maar door het bankbeleid.

Zelfs als regeringen zich nooit met de kwestie van fiat geld zouden inlaten, zouden er nog steeds banken van uitgifte en fiat geld zijn in de vorm van bankbiljetten en betaalrekeningen. Het zou dan vrij fiat geld heten.

Er zou dan geen wettelijke beperking zijn op het vrij fiat geld. Vrij bankieren zou de overhand hebben en vrije banken zouden fiat geld onbeperkt kunnen bijdrukken. Banken zouden echter bijzonder voorzichtig moeten zijn vanwege de gevoeligheid voor het verlies van reputatie van hun fiat geld, dat niet door de wet beschermd wordt als betaalmiddel. Fiat geld met een slechte reputatie zou niemand accepteren, waardoor de bank samen met zijn fiat geld ten onder gaat. In de loop van de tijd zouden de inwoners van kapitalistische, vrije landen leren onderscheid te maken tussen goede en slechte banken.

Degenen die in "onontwikkelde" landen wonen, zouden alle banken wantrouwen.

Geen enkele regering zou druk op de banken uitoefenen om leningen toe te staan en zou ook niet eisen om die aan lagere voorwaarden toe te kennen dan de banken zelf zouden kunnen rechtvaardigen.

De beheerders van solvabele en zeer gerespecteerde banken, de enige banken waarvan het vrije fiat geld het algemene vertrouwen zou genieten dat essentieel is voor geldvervangende kwaliteit, zouden hebben geleerd van ervaringen uit het verleden. Zelfs als ze de diepere correlaties nauwelijks zouden ontdekken, zouden ze toch weten hoe ver ze zouden kunnen gaan zonder het gevaar van een instorting van hun eigen vrije munt te vergroten.

Het voorzichtige terughoudendheidsbeleid van gerespecteerde en gevestigde banken zou de meer onverantwoordelijke managers van andere banken dwingen

om dit voorbeeld te volgen, hoe graag ze ook royaler en aan lagere tarieven zouden willen uitlenen. Voor de uitbreiding van circulatiekrediet kan nooit de handeling van één individuele bank alleen verantwoordelijk zijn, en zelfs niet van een groep individuele banken. Het vereist altijd dat het fiat geld algemeen worden aanvaard wordt als betaalmiddel door de overheid. Als er verschillende banken met gelijke rechten naast elkaar bestonden, en als sommigen van hen probeerden het volume van het circulatiekrediet uit te breiden, terwijl de anderen hun gedrag niet veranderden, zou de vraag naar het conservatieve geld toenemen. Mensen willen het toegenomen speculatieve geld omruilen in conservatief geld. Als gevolg van acties van het publiek zoals de presentatie van bankbiljetten voor aflossing en opname van hun kassaldi zouden de uitbreidende banken zeer snel opnieuw gedwongen worden de omvang van hun expansie te beperken.

In de loop van de ontwikkeling van een banksysteem met vrij fiat geld konden crisissen niet worden voorkomen. Zodra de bankiers echter de gevaren van een uitbreiding van het geldhoeveelheid inzagen, zouden zij, in hun eigen belang, hun best hebben gedaan niet zelf in een crisis te belanden. Ze zouden dan de enige koers hebben gevolgd die tot dat doel leidt: extreme terughoudendheid in de kwestie van uitbreiding van hun vrij fiat geld. Het omgekeerde van wat nu al decennia gebeurt met het fiat staatsgeld en tot steeds grotere crisissen leidt.

Het feit dat de ontwikkeling van het vrije fiat geld een andere wending nam, kan volledig worden toegeschreven aan de omstandigheid dat de uitgifte van bankbiljetten (die lange tijd de enige vorm van vrij fiat geld waren en tot 1928 belangrijk bleven, zelfs in de Verenigde Staten en Engeland) een bevoegdheid van de overheid werd. Hierdoor volgde de langzame monopolisering van het fiat geld door de staat waardoor het fiat staatsgeld werd. De particuliere bankiers en naamloze banken werden verdrongen door de politiek bevoorrechte banken van uitgifte omdat de regeringen om redenen van fiscaal en kredietbeleid voorstander waren van de uitbreiding van het circulatiekrediet. De geprivilegieerde instellingen konden zonder aarzelen doorgaan met het verlenen van krediet, niet alleen gebruik makend van het monopolie op de uitgifte van bankbiljetten, maar ook omdat ze in noodsituaties op de hulp van de regering konden rekenen. De particuliere bankier zou failliet gaan als hij te ver ging in de uitgifte van krediet. De geprivilegieerde bank heeft toestemming gekregen om betalingen op te schorten en haar bankbiljetten worden in alle omstandigheden wettelijk betaalmiddel tegen nominale waarde.

Om de particuliere bankiers tot nog grotere terughoudendheid aan te zetten, zou de overheid kunnen bepalen de aandeelhouders van een bank (voor een deel) hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de ingelegde deposito's.

De particuliere bankiers opereren in een vrije, concurrentiële markt en het is in hun eigen belang om de kredietverlening en de geldhoeveelheid aan en in de economie optimaal te organiseren. De vrije markt in goederen én financiën van een dergelijk land zal voor de hoogste welvaart zorgen. Landen die met kunstmatige kredietgroei en dopering van hun economie kunnen tijdelijk een innovatief voordeel opbouwen. Ze kunnen ook grote bedrijven bevoordelen zodat daar sneller schaalvoordelen ontstaan. De misallocatie van kapitaal en de belemmering van de vrije markt (grote bedrijven beperken bvb de vrije markt door reclame) door deze kunstmatige ingrepen zal echter leiden tot een daling van de waarde van dit staatsgeld tov het vrije fiat geld. De burgers wereldwijd zullen vanaf dan begrijpen dat het vrije fiat geld superieur is aan het staatsgeld. Hierdoor zullen internationale kapitaalstromen op gang komen richting het land met de vrije markt in goederen en financiën. Hierdoor zal de

natuurlijke rentevoet daar dalen. Het zal voor dit land een uitdaging worden om ook dan de vrije markt te laten primeren. De particuliere bankiers zullen een uitdaging hebben om de instroom van geld verantwoord aan het werk te zetten. Anders dreigen ze hun reputatie te verliezen aan concurrenten, eventueel van andere landen.

KARAKTER INVEST 23/04/2020